

Dosarul nr. 3ra-437/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: G. Ciobanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Todîța împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica, municipiul Chișinău, persoane terțe Ministerul Afacerilor Interne, Direcția de Poliție a municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii și achitării pensiei pentru vechimea în muncă și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 24 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 3 septembrie 2019 Tatiana Todîța a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica, municipiul Chișinău, persoane terțe Ministerul Afacerilor Interne, Direcția de Poliție a municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii și achitării pensiei pentru vechimea în muncă și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 4 iulie 2019 s-a dresat cu o cerere în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica privind stabilirea pensiei pe linia Ministerului Justiției, în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, fapt ce se confirmă prin dovada de recepționare a cererii pentru pensie din 4 iulie 2019.

A menționat că prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica din 8 iulie 2019, recepționată la 5 august 2019, i-a fost refuzat în stabilirea pensiei pe motivul că nu a înregistrat vechimea în serviciu de 24 ani, conform art.

13 lit. a) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993. Totodată, în mod verbal, i-a fost explicat precum că s-ar fi omis perioada de cotizării, începând cu 1 ianuarie 2003 până la 5 iunie 2003, adică nu este reflectată în baza lor de date.

Astfel, la 6 august 2019 s-a adresat cu o cerere prealabilă în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica, prin care a solicitat audierea reprezentantului Ministerului Afacerilor Interne, în procedură extrajudiciară ca persoană terță, anularea deciziei privind respingerea cererii în stabilirea pensiei cu nr. 94/2019/48088 din 8 iulie 2019 și emiterea unei noi decizii prin care să-i fie stabilită pensia pentru vechimea în serviciu de 24 ani 00 luni și 06 zile.

La fel, având în vedere faptul că informația pentru perioada 2003 cu privire la contribuțiile sociale au fost prezentate Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Centru, la 6 august 2019 s-a adresat cu o cerere în adresa acesteia prin care a solicitat să-i fie prezentate informațiile cu privire la contribuțiile transferate pe numele său pentru anul 2003, iar prin răspunsul din 13 august 2019, a fost informată precum că nu au fost prezentate informații pentru perioada respectivă și i-a sugerat să se adreseze la angajator.

Din aceste considerente, la 14 august 2019, s-a adresat cu o cererea în adresa Direcției de poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al MAI, unde a fost expediată informația cu privire activitatea sa din cadrul Centrului de Plasament Temporar al minorilor, precum și la adresa Ministerului Afacerilor Interne, prin care a solicitat restabilirea informației privind achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat, pentru anul 2003 și de a o transmite Casei Naționale de Asigurări Sociale, pentru a putea stabili pensia fără intervenția instanței de judecată.

A declarat că la 19 august 2019, a recepționat scrisoarea Direcției management instituțional, secția financiară-administrativă a MAI, prin care i-a fost comunicat că cererea a fost expediată Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, iar prin scrisoarea din 22 august 2019, de la Direcția de Poliție a municipiului Chișinău, a primit informația precum că aceasta a transmis Casei Naționale de Asigurări Sociale, cererea privind modificarea în baza de date a informației despre achitarea contribuțiilor sociale de stat pe numele dânzei pentru perioada ianuarie-mai 2003.

Reclamanta a indicat că la 30 august 2019, a fost invitată la Casa Națională de Asigurări Sociale, unde i-a fost înmănat răspunsul nr. T-1852/19 din 17 august 2019, prin care cererea prealabilă a fost respinsă, iar ca motiv de refuz în stabilirea pensiei s-a menționat precum că pentru perioada 1 ianuarie 2003 – 5 iunie 2003, nu este informația cu privire la contribuțiile de asigurări sociale, deși de la angajare în câmpul muncii nu a avut întreruperi în serviciu, iar faptul angajării în câmpul muncii se confirmă prin ordinul CPTM nr. 57 din 15 iulie 2002 și ordinul CPTM nr. 37 din 5 iunie 2003, care sunt reflectate în carnetul de muncă.

A considerat că decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica din 8 iulie 2019, precum și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1852/19 din 17 august 2019, emis la cererea prealabilă, sunt ilegale, considerent din care urmează a fi anulate, iar pe cale de consecință de a fi obligată Casa Națională de Asigurări Sociale, în stabilirea pensiei sale de la data eliberării din serviciu.

A relatat că potrivit ordinului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 381ef. din 20 iunie 2019, a demisionat cu împlinirea vechimii în serviciu ce acordă dreptul la pensie, din funcția de specialist principal pentru reintegrare al secției

reintegrare socială a Penitenciarului nr. 13 - Chișinău al ANP, iar conform calculului, cu o vechime de 24 ani și 06 zile.

A mai comunicat că potrivit ordinului Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 297 ef. din 10 decembrie 2013, perioada 15 iulie 2002 - 5 iunie 2003, din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al MAI, a fost recunoscută ca fiind activitate înrudită și s-a stabilit ca serviciu în Departamentul Instituțiilor Penitenciare ca perioadă de - 05 luni și 10 zile.

Reclamanta a invocat că în conformitate cu preambulul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, aceasta stabilește condițiile de asigurare cu pensii, inclusiv angajaților din cadrul Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției, iar prevederile art. 13 lit. a) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în vigoare la data de 20 iunie 2019, stabilesc că angajații instituțiilor penitenciare care până la 1 iulie 2019, au o vechime în serviciu de cel puțin 24 ani, au dreptul la pensie pentru vechimea în serviciu.

La fel, a relevat că art. 44 alin. (2) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, indică că pensia se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Astfel, a opinat că pentru stabilirea pensiei trebuie întrunită cumulativ înregistrarea vechimii necesare în serviciu și a unui venit în ultimul an de activitate, iar circumstanța cu referire la perioada de contribuții, nu are nici o relevanță la stabilirea pensiei pentru vechimea în serviciu, în temeiul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Mai mult ca atât, a arătat că până în anul 2017, structurile de forță, inclusiv perioada din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu transferau cotizații în bugetul asigurării de stat, angajații fiind considerați asigurați prin efectul legii, iar din anul 2017, respectivele perioade sunt considerate asimilate perioadelor contributive.

De asemenea, a specificat că odată ce perioada 15 iulie 2002 - 5 iunie 2003, a fost recunoscută ca fiind activitate înrudită perioadei din cadrul instituțiilor penitenciare și că se solicită pensia în temeiul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, perioada contributivă nu are nici o relevanță la stabilirea pensiei, relatând în același timp că în perioada 1 ianuarie 2003 – 5 iunie 2003, au fost înregistrate venituri, adică a primit plăți salariale și respectiv au fost reținute contribuții de asigurări sociale, fapt care se confirmă prin fișa personală pentru perioada anului 2003, certificatul eliberat la 1 august 2009, declarația persoanei asigurate pentru anul 2003 (REV5), precum și scrisoarea DP a mun. Chișinău a IGP din 22 august 2019.

Totodată, cu derogare de la circumstanțele expuse, a indicat că urmează de reținut și prevederile art. 20 și art. 29 (în vigoare în perioada de referință) ale Legii nr. 489 din 8 iulie 1999, din care rezultă că calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații angajați cu contract individual de muncă și de angajatorul acestora se fac lunar de către angajator, iar nedepunerea contribuției de asigurări sociale de către angajator nu afectează plata drepturilor cuvenite asiguraților.

A mai enunțat că reieșind din prevederile art. 28 alin. (3) al Legii nr. 111 din 27 aprilie 2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, sunt

amnistiate persoanele juridice care au restanțe reflectate în sistemul de evidență al Casei Naționale de Asigurări Sociale, la situația din 1 ianuarie 2007, la contribuțiile de asigurări sociale de stat, neachitate la data punerii în aplicare a prezentului capitol, inclusiv amânate și eșalonate (reeșalonate) conform legislației în vigoare.

Astfel, având în vedere faptul că nu există nicio circumstanță care ar duce la imposibilitatea stabilirii pensiei pentru vechimea în serviciu, a considerat că refuzurile pârâtului sunt ilegale, chiar dacă dreptul la pensie, nu este un drept de sine stătător, consacrat și apărut ca atare de Constituția RM și CtEDO, iar grație caracterului patrimonial al prestațiilor sociale, a fost asimilat de către Curte, în anumite condiții, unui drept de proprietate, proces denumit „socializare a noțiunii de bunuri”, iar, în consecință, protecția dreptului la pensie oferită de art. 47 din Constituție, este consolidată cu protecția oferită de art. 46 din Constituție și art. 1 al Protocolului 1 al CtEDO.

Reclamanta a mai notat și despre un grad dublu de protecție a dreptului la pensie, atât din perspectiva dreptului fundamental consfințit în art. 47 din Constituția Republicii Moldova, art. 22 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 12 din Carta Socială Europeană Revizuită, art. 9 din Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, cât și din perspectiva dreptului de proprietate garantat prin dispozițiile art. 46 din Constituție și art. 1 Protocolul 1 al CEDO, indicând că orice ingerință în dreptul de proprietate trebuie, de asemenea, să corespundă cerinței de proporționalitate, iar Statul, trebuie să dispună de motive întemeiate pentru a pune în funcțiune orice ingerință privind dreptul la proprietate, aceasta urmând a fi nu doar legală și urmărind un scop legitim de protecție a interesului general, dar și necesară în vederea atingerii aceluși scop și în același timp rezonabilă și proporțională, adică să asigure un echilibru just între interesele generale și individuale implicate la caz.

A semnalat că nu este suficient ca o măsură privativă de proprietate să urmărească un obiectiv legitim de utilitate publică, urmând să existe un raport rezonabil, de proporționalitate între mijloacele utilizate în scopul vizat, un just echilibru între exigențele interesului general și imperativele drepturilor fundamentale ale individului, echilibru rupt dacă persoana în cauză a suportat o sarcină specială și exorbitantă.

A susținut că o interpretare abuzivă în defavoarea părții slabe a circumstanțelor de fapt și a prevederilor legale ce stabilesc dreptul la pensie, duce în mod inevitabil la încălcarea nu numai a prevederilor legale naționale, dar și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 189, 211, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica din 8 iulie 2019, prin care i-a fost refuzat în stabilirea pensiei viagere pentru vechimea în serviciu, anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1852/19 din 17 august 2019, la cererea prealabilă din 6 august 2019, obligarea de a-i stabili și achita pensia pentru vechimea în serviciu, începând cu data de 28 iunie 2019, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica municipiul Chișinău nr.

94/2019/48088 din 8 iulie 2019 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei, tipărită la 2 august 2019. A fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1852/19 din 17 august 2019 cu privire la cererea prealabilă. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite Tatianeii Todîța, pensia pentru vechimea în serviciu începând cu data de 28 iunie 2019. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul Tatianeii Todîța suma de 4 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, au fost respinse.

La 28 iulie 2020 cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2020 a Judecătoreii Chișinău, sediul Râșcani, iar la 7 august 2020, a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 24 iulie 2020 a Judecătoreii Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că reclamanta/intimata întrunește toate condițiile stabilite de lege în vederea acordării dreptului la pensie, având o vechime în serviciu de 24 ani 00 luni și 6 zile la momentul depunerii cererii, ce se confirmă prin calculul vechimii în serviciu întocmit de Administrația Națională a Penitenciarelor.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum că Tatiana Todîța nu confirmă stagiul de cotizare necesar de cel puțin 24 ani, întru stabilirea pensiei conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, întrucât vechimea în muncă confirmată la data eliberării din serviciu este de 23 ani, 10 luni și 05 zile. Or, instanța de apel a reținut că potrivit ordinului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 381ef. din 20 iunie 2019, Tatiana Todîța a demisionat cu împlinirea vechimii în serviciu, din funcția de specialist principal pentru reintegrare al secției reintegrare socială a Penitenciarului nr. 13 - Chișinău al Agenției Naționale a Penitenciarelor, ceea ce-i acordă dreptul la pensie, iar potrivit calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, se constată că acesteia i s-a calculat și stabilit vechimea în serviciu (vechime totală în muncă) pentru fixarea pensiei la data de 28 iunie 2019 și anume - 24 ani 00 luni 06 zile, la calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei pe linia Ministerului Justiției, ținându-se cont și de serviciul desfășurat în perioada 15 iulie 2002 – 5 iunie 2003 în calitate de inspector superior în asistență socială a Centrului de Plasament temporar al Minorilor a MAI.

La fel, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca fiind neîntemeiat și argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că perioada 2003 invocată de Tatiana Todîța, privind activitatea în cadrul Centrului Republican de Triere a Minorilor (Centrul de Plasament Temporar al Minorilor din cadrul MAI) nu este confirmată de extrasul din cont al acesteia, ca fiind perioadă în care au fost achitate contribuții de asigurări sociale și respectiv perioada menționată nu poate fi inclusă la calculul pensiei intimatei. La acest capitol, instanța de judecată a reținut că atât prin ordinul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor nr. 57 din 15 iulie 2002 „Cu privire la numirea în funcție a Tatianeii Todîța”, cât și ordinul nr. 37 din 5 iunie 2003 „Cu

privire la eliberarea din funcția de inspector superior în asistență socială al Centrului de Plasament Temporar al Minorilor -Tatiana Todîța”, se confirmă faptul că ultima a activat în perioada menționată în cadrul Centrului Republican de Triere a Minorilor (Centrul de Plasament Temporar al Minorilor din cadrul MAI), fapt confirmat și prin înscrierea acestor date și în carnetul de muncă al reclamantei.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că în perioada 1 ianuarie 2003 - 5 iunie 2003, au fost înregistrate venituri, adică Tatianeii Todîța, i-au fost achitate plățile salariale și, respectiv, din aceste plăți au fost reținute contribuții de asigurări sociale, fapt care se confirmă prin fișa personală pentru perioada anului 2003, certificatul eliberat la 1 august 2009, declarația persoanei asigurate pentru anul 2003 (REV5), precum și scrisoarea Departamentului de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției din 22 august 2019. Astfel, instanța de apel a relevat că faptul admiterii anumitor greșeli de calcul, sau lipsa informației referitoare la calcularea contribuțiilor sociale, nu-i poate fi imputată reclamantei/intimatei și cu atât mai mult nu poate servi drept temei de privire a acesteia, de protecția socială garantată, respectiv, de dreptul de a-i fi stabilită și achitată pensia pentru vechimea în serviciu, drept asigurat de legea supremă a statului.

Cu referire la dezacordul apelantului privind includerea în vechimea muncii a Tatianeii Todîța a perioadei de activitate în cadrul Centrului de Plasament al Minorilor al MAI, calculându-se un an de serviciu militar pentru 0,5 ani de vechime în muncă, completul a reținut că instanța de fond just a stabilit corectitudinea calculării serviciului militar, care este confirmată prin ordinul Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr.297ef din 10 decembrie 2013, fiind inclusă perioada de activitate a reclamantei din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor, începând cu 15 iulie 2002 până la 5 iunie 2003, ca activitate înrudită celei din cadrul sistemului penitenciar ca perioadă de 00 ani 05 luni 10 zile.

În acest context, instanța de apel a relevat că prima instanță just a concluzionat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i stabili pensia pentru vechime în serviciu Tatianeii Todîța, începând cu data eliberării acesteia din cadrul organelor afacerilor interne din 28 iunie 2019, constatând vechimea ce îi permite de a beneficia de pensia pentru vechime în serviciu.

Declarativ, instanța de apel a apreciat și argumentul apelantului privind incorectitudinea stabilirii pensiei intimatei din 28 iunie 2019, aceasta urmând a fi stabilită din ziua imediat următoare - 29 iunie 2019. Or, completul judiciar a reținut că prin ordinul nr.381 ef din 20 iunie 2019 s-a admis cererea de demisie a intimatei la împlinirea vechimii în serviciu ce acordă funcționarilor publici cu statut special dreptul la pensie, începând cu data de 28 iunie 2019, iar art.50 alin.(1) lit.a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 prevede că pensiile se stabilesc pentru militarii în termen – de la data ieșirii din spital, dar nu mai devreme de la data eliberării din serviciu, dacă stabilirea gradului de dizabilitate de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale teritoriale și solicitarea pensiei s-au produs cel târziu peste trei luni, respectiv, de la data ieșirii din spital sau eliberării din serviciu.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale urmează a fi respinse, având în vedere că prin lege, aceasta este obligată să-i stabilească și să-i calculeze pensia reclamantei, pentru vechimea în

muncă, în caz contrar, respingerea acestei cerințe va duce la încălcarea dreptului de proprietate al reclamantei asupra pensiei neprimite, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CtEDO.

Totodată, cu referire la pretenția Tatianeii Todița cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7 000 lei, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a admis-o parțial și anume în mărime de 4 000 lei, concluzionând că aceasta este una reală, necesară și rezonabilă ca mărime.

În consecință, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele aplicabile speței.

La 2 februarie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 3 martie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A indicat că instanța de apel nu a luat în considerație că potrivit extrasului din contul personal al intimatei se confirmă venitul asigurat doar pentru perioada iulie-decembrie 2002 în cadrul Centrului Republican de Triere a Minorilor (Centrul de Plasament Temporar al Minorilor din cadrul MAI) și perioada ianuarie 2017- iunie 2019 în cadrul Penitenciarului nr. 13, iar perioada 2003 invocată de intimată că ar fi activat în cadrul aceluiași Centru nu este confirmată de extrasul din cont al acesteia, ca fiind perioadă în care au fost achitate contribuții de asigurări sociale.

Respectiv, a susținut că perioada indicată nu poate fi inclusă la calculul pensiei intimatei.

La fel, invocând prevederile art. 50 alin. (1) lit.b) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, a relatat că stabilirea pensiei se acordă din data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care a fost asigurat cu soldă și astfel luând în considerație faptul că data de 28 iunie 2019 a fost ultima zi de activitate în care intimata a fost asigurată cu soldă, pensia urmează a fi stabilită din ziua imediat următoare - 29 iunie 2019.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de

apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 27 ianuarie 2021, fiind notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale în data de 26 februarie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f.d.242, Vol.I). Astfel, recursul depus la 2 februarie 2021 și motivarea recursului prezentată la 3 martie 2021, este în termen.

La 16 martie 2021 în adresa intimă Tatiana Todîța, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 2 aprilie 2021, Tatiana Todîța reprezentată de avocatul Eugeniu Mustățâ a solicitat respingerea cererii de recurs ca inadmisibilă sau neîntemeiată.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în

circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh